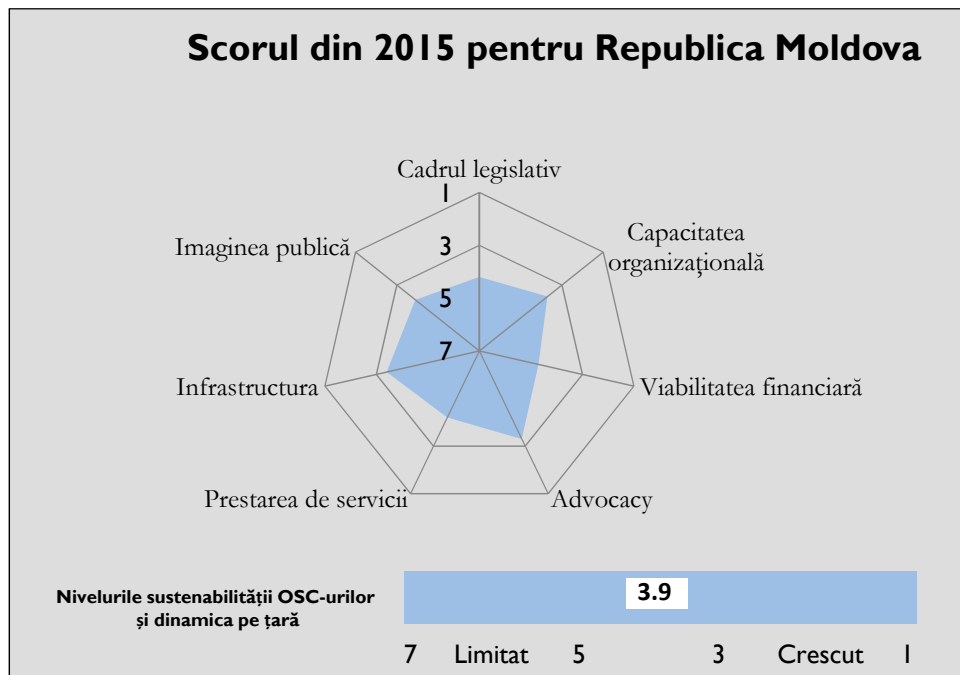

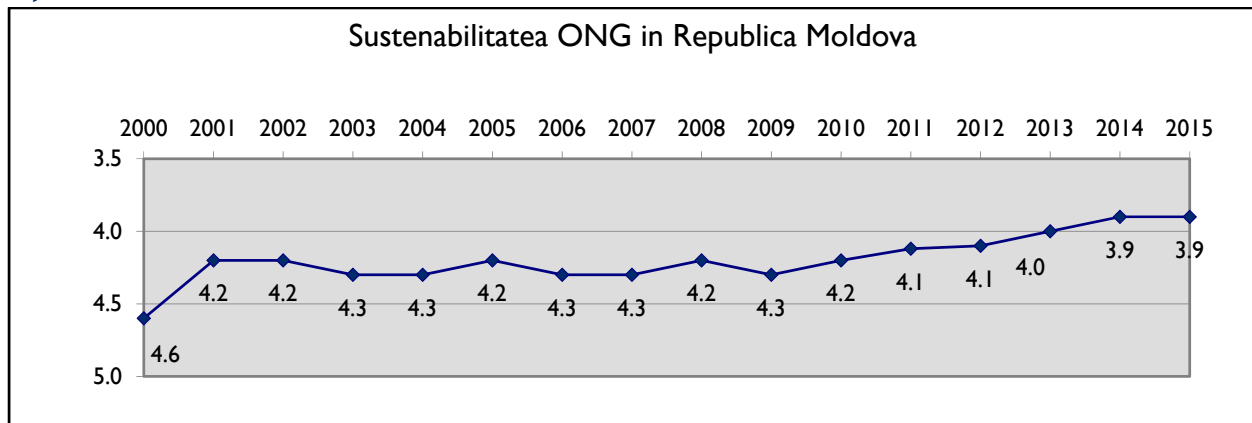

INDEXUL SUSTENABILITĂȚII ORGANIZAȚIILOR SOCIETĂȚII CIVILE 2015 – REPUBLICA MOLDOVA

Junie 2016

SUSTENABILITATEA ORGANIZAȚIILOR SOCIETĂȚII CIVILE: 3,9

Partidele tradiționale “pro-europene” din Moldova au fost principalii învingători atât la alegerile parlamentare din noiembrie 2014, cât și la alegerile locale generale din iunie 2015. OSC-uri precum Asociația ”Promo-LEX” și Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte au fost implicate activ în procesele pre și post electorale ale ambelor scrutine prin organizarea campaniilor de educație electorală, crearea centrelor de apel, organizarea ”exit-poll”-urilor și monitorizarea în ziua alegerilor a procesului de votare pe tot teritoriul țării. Corupția rămâne a fi o problemă majoră în Moldova. Odată cu descoperirea jafului de un miliard de dolari USD din sistemul bancar național, Platforma Civică Demnitate și Adevăr (DA) a organizat proteste anti-guvernamentale masive la care s-au alăturat ulterior și unele partide politice. Protestatarii au acuzat liderii Alianței pentru Integrare Europeană – coaliția de guvernare a Moldovei din 2009 până în 2013, ca fiind responsabilă pentru dispariția banilor. Ca un efect colateral al acestui protest, fostul prim-ministru Vlad Filat a fost arestat.

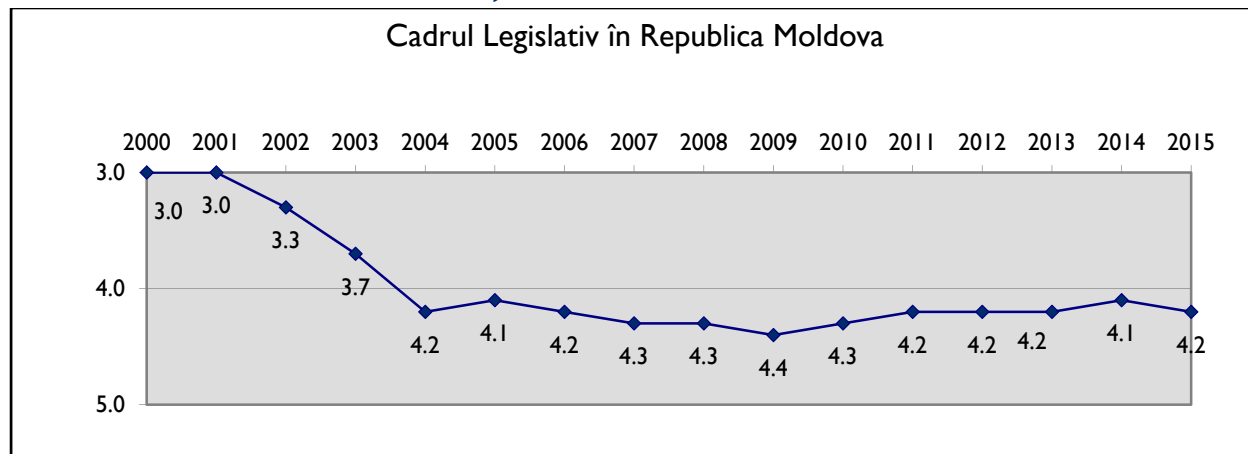
În luna iunie s-a împlinit un an de la semnarea de către Republica Moldova a Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană (UE). Instabilitatea politică, viziunile diferite în societate cu privire la vectorul extern pe care ar trebui să-l urmeze Moldova și situația economică precară urmată de o devalorizare puternică a valutei naționale au pus în dificultate parcursul european al Republicii Moldova. Un raport publicat în septembrie de către Asociația pentru Democrație Participativă ”ADEPT” și Centrul Analitic Independent ”Expert-Grup” cu privire la progresul implementării Acordului de Asociere a evidențiat o lipsă de cooperare între instituțiile statului și societatea civilă. Conform rezultatelor Barometrului Opiniei Publice din noiembrie 2015, 44 la sută din populație afirmă că acțiunile întreprinse de autoritățile publice nu vor ajuta țara să avanseze în parcursul său european. În 2015, OSC-urile au jucat un rol-cheie în sporirea încrederii populației în procesul de Integrare Europeană și în organizarea discuțiilor publice despre Acordul de Asociere. 2015 a fost ultimul an de implementare a Strategiei de Dezvoltare a Societății Civile 2012-2015 (SDSC). Conform Raportului de Evaluare al Strategiei și al Planului de Acțiuni pentru perioada martie 2014 – februarie 2015, doar circa 30 la sută din activitățile planificate pentru această perioadă au fost implementate. De asemenea, monitorizarea strategiei a fost dificilă din cauza lipsei unui mecanism comprehensiv de monitorizare a implementării acesteia.

În contextul instabilității politice și economice din 2015, OSC-urile au întâmpinat dificultăți privind participarea în procesul de luare a deciziilor. Mandatul Consiliului Național de Participare (CNP) – structura de bază prin care Guvernul consulta societatea civilă în luarea deciziilor, a expirat la sfârșitul anului 2014 și acesta a rămas nefuncțional până la sfârșitul anului 2015. Însă, chiar dacă CNP-ul a fost nefuncțional, OSC-urile au continuat dialogul cu instituțiile guvernamentale prin diferite alte platforme. Confruntările dintre cele 3 partide tradiționale ”pro-europene” aflate la guvernare: Partidul Liberal, Partidul Democrat și Partidul Liberal Democrat – au stat la baza demiterii mai multor cabinete de miniștri de după alegerile din noiembrie 2014. Guvernul Liberal Democrat a fost demis în urma votării unei moțiuni de cenzură la 29 octombrie 2015. După aproximativ 3 luni de negocieri, a fost instaurat un nou Guvern cu susținerea Democraților, Liberalilor și a două grupuri de deputați desprinși din Partidul Liberal Democrat și Partidul Comuniștilor. În mass-media au apărut mai multe acuzații de lipsă de transparență și chiar mituire privind formarea acestei coaliții. Noul Guvern a fost votat la 20 ianuarie 2016, având la bază o procedură suspicioasă de alegere și o investire secretă la miezul nopții, ceea ce a provocat proteste masive din partea cetățenilor. Opoziția, atât de dreapta, cât și de stânga, a solicitat în repetate rânduri alegeri anticipate, demisia întregii guvernări, intensificarea măsurilor privind combaterea corupției, reforma justiției și a sectorului bancar, respectarea drepturilor opoziției și a societății civile.

OSC-urile în Republica Moldova pot fi înregistrate atât la nivel național de către Ministerul Justiției, cât și la nivel local de Autoritățile Publice Locale. Conform versiunii electronice a Registrului de Stat al Organizațiilor Necomerciale al Ministerului Justiției, în decembrie 2015 erau înregistrate aproximativ 10 222 OSC-uri, dintre care aproximativ 1 000 au fost înregistrate în 2015. Cu toate acestea, doar aproximativ un sfert din aceste

organizații au desfășurat anumite activități în ultimii 3 ani. Principalele domenii de activitate ale OSC-urilor sunt: educație și training (50%), servicii sociale (40,8%), dezvoltare comunitară (36,9%), participare civică (26,2%), sănătate și tineret (19,2% fiecare), cultură (16,9%). În regiunea Transnistreană, în 2015 erau înregistrate aproximativ 2 500 OSC-uri.

CADRUL LEGISLATIV: 4,2

Cadrul legislativ pentru OSC-uri a înregistrat schimbări negative în 2015, în special din cauza modificărilor aduse la Codul Fiscal și a eșecului de a institui ”Ghișeul unic” pentru înregistrarea OSC-urilor.

Înregistrarea OSC-urilor este în general favorabilă la nivel național, în timp ce la nivel local mai sunt câteva deficiențe care necesită a fi înlăturate. De exemplu, multe dintre Administrațiile Publice Locale de nivel local nu mențin o bază de date a OSC-urilor înregistrate și dispun de cunoștințe limitate privind atribuirea numărului unic de înregistrare a OSC-urilor. ”Ghișeul unic” pentru înregistrarea OSC-urilor, care urma să fie funcțional din 2014, nu a fost deschis nici în 2015.

În luna iunie a fost modificată procedura privind acordarea statutului de utilitate publică pentru OSC-uri. Pe lângă opțiunile de ”acceptare” sau ”respingere”, Comisia de Certificare va oferi și opțiunea de ”amânare”, acordându-le OSC-urilor o perioadă de 30 de zile pentru a-și ajusta pachetul de documente. De asemenea, începând cu 2015 Comisia de Certificare a început să publice online pe site-ul Ministerului Justiției toate deciziile luate. În baza informației disponibile online, aproximativ 30 de OSC-uri au primit statutul de utilitate publică în 2015.

Legea din 2010 cu privire la voluntariat a început să fie implementată mai larg în 2015. Comisia de Certificare a instituțiilor gazdă a activității de voluntariat a început procesul de acreditare a persoanelor juridice de drept public sau privat fără scop lucrativ care doresc să elibereze carnete de voluntar pentru persoanele care efectuează cel puțin 20 de ore de voluntariat pe lună. Pe parcursul anului, Comisia a eliberat certificate pentru 12 instituții, iar altele 280 au aflat cum pot fi acreditate datorită instruirilor oferite de Asociația ”Tinerii pentru Dreptul la Viață” (TDV).

În 2015 nu au fost înregistrate cazuri majore de hărțuire a OSC-urilor sau anumite impedimente administrative din partea autorităților. Cu toate acestea, Platforma Civică Demnitate și Adevăr a fost nevoită să schimbe locația unuia dintre cele mai numeroase proteste, din motiv că Primăria Chișinău a dat prioritate unui partid politic pentru a desfășura în acel loc o manifestație ordinară.

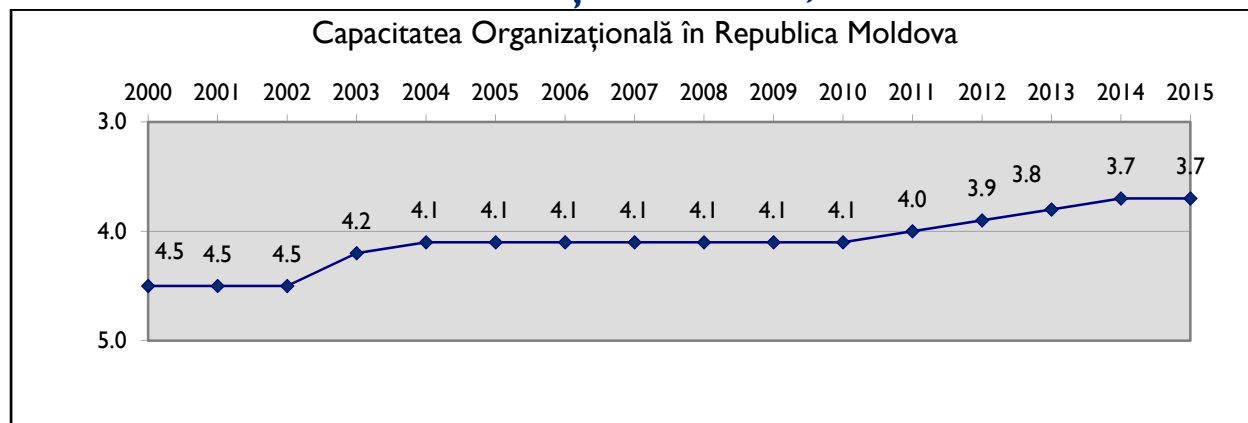
În mai 2015 au avut loc câteva modificări esențiale la Codul Fiscal. În urma acestor modificări, contribuabilii - persoanele juridice - au posibilitatea de a deduce donațiile și sponsorizările în cuantum de maximum 2% din venitul impozabil în comparație cu 10% cum era până la acel moment. Mai mult, donațiile efectuate în scopuri filantropice sau de sponsorizare pot fi deduse doar în cazul confirmării lor în modul stabilit de Guvern. OSC-urile sunt scutite în continuare de impozitul pe venit iar unele proiecte sunt scutite de TVA.

Legea 2%, care oferă persoanelor fizice posibilitatea să direcționeze 2% din impozitul pe venit anual către OSC-uri, nu a fost implementată nici în 2015. În luna mai, Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) a elaborat un document de politică publică, în care au fost prezentate un set de recomandări privind facilitarea implementării acestei legi. CRJM a lucrat împreună cu Parlamentul pentru a elabora un proiect de lege ce ar asigura implementarea legii până în 2017, chiar dacă aceasta ulterior ar presupune modificarea mai multor acte normative.

OSC-urile pot să obțină venituri din vânzarea bunurilor sau prestarea anumitor servicii, atât timp cât acest gen de activitate este stipulat în statut. Guvernul scutește OSC-urile de impozitul pe venitul din activitatea economică, dacă acestea expediază o cerere la organul fiscal teritorial. OSC-urile acreditate drept prestatori de servicii publice pot de asemenea să obțină venituri din prestarea serviciilor pentru Guvern.

Cadrul legal în regiunea Transnistreană este în continuare unul restrictiv și dificil. OSC-urile sunt puternic politizate și controlate riguros de către autoritățile din regiune. OSC-urile transnistrene pot să se înregistreze și la Ministerul Justiției Republicii Moldova, însă presiunea politică îi descurajează să facă acest lucru. Auto-proclamatele autorități transnistrene încurajează activitățile OSC-urilor în anumite domenii, precum protecția mediului, eradicarea sărăciei și suportul pentru categoriile social vulnerabile. Celelalte OSC-uri, în special cele care primesc finanțare din exterior, sunt atent controlate atât de către Comitetul pentru Ajutor Umanitar, cât și de Comitetul de Securitate din regiunea Transnistreană.

CAPACITATEA ORGANIZAȚIONALĂ: 3,7

Pe parcursul anului 2015, OSC-urile au continuat să își dezvolte capacitățile organizaționale, în special cu suportul donatorilor. Fundația Est-Europeană, SOIR Moldova și USAID rămân a fi principalii donatori care oferă suport financiar pentru dezvoltarea organizațională a OSC-urilor.

Donatorii au început să își concentreze atenția mai mult spre dezvoltarea capacităților instituționale ale OSC-urilor din regiunile rurale. Cu toate acestea, OSC-urile din zonele rurale rămân a fi mai slab dezvoltate decât cele din zonele urbane. Această discrepanță poate fi atribuită atât accesului limitat la informații și instruirii

pentru OSC-urile din zonele rurale, cât și faptului că aceste organizații se concentrează mai mult pe implementarea activităților, decât pe dezvoltarea organizațională.

Organizațiile au început să lucreze mai activ cu constituenții săi, ceea ce ar juca un rol determinant în eventualitatea în care legea 2% ar intra în vigoare. Pe de altă parte, există un cerc limitat de OSC-uri care au construit relații strânse cu donatorii, în schimb se distanțează treptat de beneficiari.

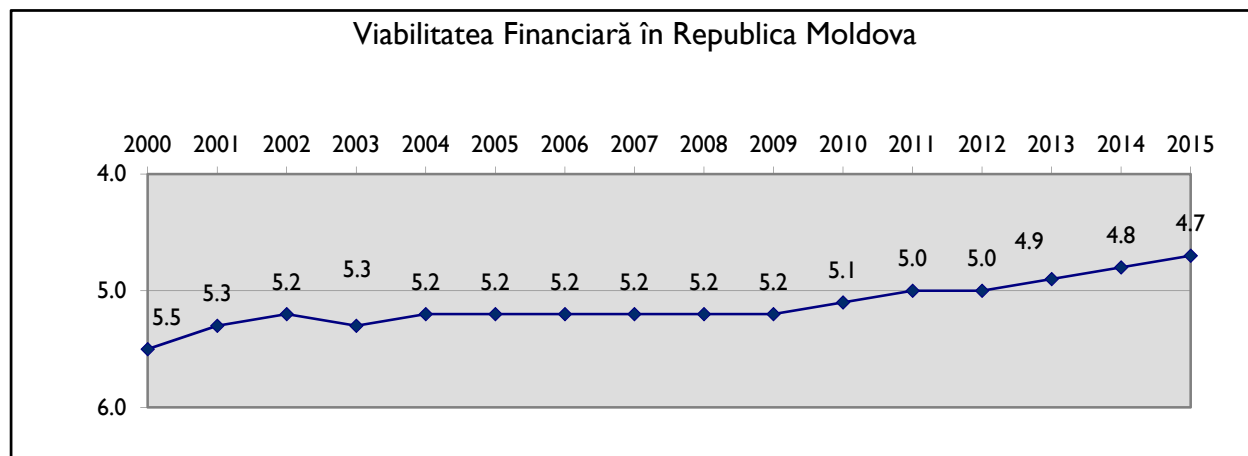
Un număr redus de OSC-uri dispun de planuri strategice de activitate, cauza fiind atât posibilitățile reduse de finanțare pe termen lung, cât și conștientizarea limitată privind importanța unui astfel de document în organizație. În 2015, Centrul de Instruire și Consultanță Organizațională (CICO), cu suportul Ambasadei SUA în Moldova, a selectat 12 OSC-uri atât din regiunile rurale, cât și urbane pentru a beneficia de suport în domeniul dezvoltării organizaționale. O parte din aceste organizații și-au dezvoltat planuri strategice, iar altele și-au revăzut planurile existente. De asemenea, acestea au beneficiat de consultanță privind ajustarea documentelor interne, în conformitate cu principiile de bună guvernare.

Preponderent doar OSC-urile mari au delimitate clar responsabilitățile între organul de conducere și cel executiv. În majoritatea OSC-urilor, în special în organizațiile mici, divizarea responsabilităților există pe hârtie, dar nu este respectată în practică. În OSC-urile din zonele rurale, cel mai des deciziile sunt luate de o persoană sau două. Cu toate acestea, tot mai multe organizații își fortifică birourile de conducere cu scopul dinamizării activității acestora.

Din cauza crizei economice și politice din Moldova, emigrarea persoanelor către alte țări a afectat și resursele umane din cadrul OSC-urilor. Respectiv, retenția angajaților și a voluntarilor în organizații este o problemă în continuă creștere. OSC-urile deseori contractează persoane pentru a presta anumite servicii, în loc să angajeze pe cineva în baza unui contract de muncă pe o perioadă mai îndelungată. Voluntarii sunt în continuare o resursă importantă pentru OSC-uri, în special după ce a început acreditarea instituțiilor gazdă a activității de voluntariat. Conform Indexului Comportamentului Filantropic pentru anul 2015, 14% dintre respondenții din Moldova au declarat că au participat în acțiuni voluntare în 2014, comparativ cu 17% în 2013.

OSC-urile din regiunea Transnistreană rămân a fi în continuare slab dezvoltate organizațional. Un număr foarte mic de OSC-uri transnistrene beneficiază de programele de dezvoltare organizațională dezvoltate pe teritoriul Republicii Moldova. De exemplu, în cadrul unui proiect recent finanțat de către USAID și implementat de FHI 360, au fost evaluate capacitățile organizaționale ale 17 OSC-uri din regiunea transnistreană. Un număr crescând de OSC-uri din această regiune se plâng de lipsa personalului calificat care să activeze în aceste organizații. Fluctuațiile de personal rămân la un nivel foarte înalt odată cu creșterea nivelului de migrație spre alte țări, și creșterea crizei economice din regiune. În UTA Găgăuzia capacitățile organizaționale ale OSC-urilor sunt la fel limitate, în special în zonele rurale, iar participarea acestora în procesul de luare a deciziilor este redusă. Multe dintre OSC-urile din această regiune au o afiliere politică.

VIABILITATEA FINANCIARĂ: 4,7

Viabilitatea financiară a OSC-urilor s-a îmbunătățit în 2015. Pe lângă granturile externe, surse importante de venit pentru OSC-uri au devenit și banii din bugetul public, donațiile, veniturile din activitatea economică și cotizațiile de membru.

Conform studiului Colectare de fonduri de către organizațiile societății civile din Republica Moldova din surse autohtone: oportunități și perspective, realizat de către Centrul CONTACT în 2015 și publicat în 2016, 83% din veniturile OSC-urilor provin din granturi externe. Printre cei mai mari donatori externi se enumeră Delegația UE în Moldova, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și alte agenții ale Organizației Națiunilor Unite, USAID, Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida) și Biroul de Cooperare al Elveției. Unele ambasade, precum cea a Statelor Unite ale Americii, a Marii Britanii, a Germaniei și a Slovaciei joacă de asemenea un rol important în finanțarea OSC-urilor. Alte fundații și organizații finanțatoare sunt: Fundația Soros-Moldova, Fundația Est-Europeană, SOIR, HEKS.

În 2015, Ministerul Tineretului și Sportului al Republicii Moldova a oferit finanțare atât pentru OSC-uri de tineret, cât și pentru opt Consilii Raionale de Tineret. Ministerul Economiei și Ministerul Mediului de asemenea au oferit granturi mici pentru OSC-uri. Fondurile pentru Tineri, care oferă tinerilor posibilitatea să inițieze și să implementeze proiecte, au continuat să se dezvolte și în 2015. Cu suportul Fundației Est-Europene și Ministerului Tineretului și Sportului, Fondurile pentru Tineri au oferit în 2015 finanțare în valoare de 1,89 mln lei (circa 95.000 USD), pentru 83 proiecte pe tot teritoriul țării.

În ansamblu, donațiile s-au redus în 2015. În conformitate cu Indicele Comportamentului Filantropic, în anul 2015 doar 17% dintre respondenții din Republica Moldova au declarat că au făcut acte de caritate, cu 4 p.p. mai puțin decât în 2014. Conform studiului privind atragerea de fonduri din surse autohtone, realizat de către Centrul CONTACT, aproximativ 76% dintre instituțiile și persoanele fizice care au făcut donații în anul 2015, le-au direcționat către biserici și mănăstiri, în timp ce doar 7% și-au orientat donațiile către OSC-uri. Odată cu micșorarea procentajului deducerilor (până la 2%) în scopuri fiscale a donațiilor făcute de companii, acestea nu vor mai fi atât de motivate să facă donații, accentuând astfel vulnerabilitatea financiară a OSC-urilor în viitor.

Câteva OSC-uri au reușit cu succes să își diversifice metodele de colectare de fonduri. De exemplu, organizația "Save Life" a lansat o campanie de atragere de fonduri prin intermediul terminalelor electronice de plată. De asemenea, OSC-urile au organizat evenimente publice de colectare de fonduri, prin care au reușit să crească și gradul de conștientizare a comunității.

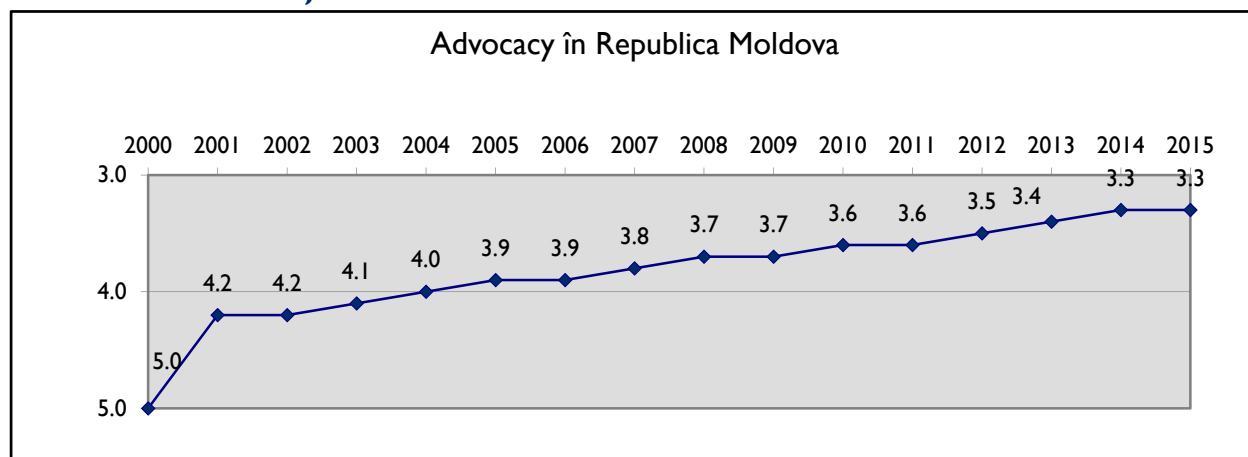
OSC-urile se orientează tot mai mult către antreprenoriatul social în vederea consolidării viabilității financiare. Cele mai populare domenii de activitate pentru întreprinderile sociale sunt confecționarea articolelor de manufactură, serviciile de catering și serviciile sociale prestate populației în vârstă. În octombrie, Asociația ”Eco-Răzeni” a organizat prima Conferință Națională în domeniul antreprenoriatului social. La acest eveniment au participat circa 100 de persoane din Moldova, România și Ungaria care au discutat despre diferite modele de întreprinderi sociale în Europa.

Vânzarea de bunuri și servicii rămâne a fi limitat practică de către OSC-uri, chiar dacă acestea conștientizează din ce în ce mai mult importanța acestor tipuri de venituri. Conform studiului prezentat de către Centrul CONTACT, circa 23% dintre OSC-uri au declarat că au anumite venituri din prestarea de servicii și vânzarea de bunuri. Multe OSC-uri colectează cotizații de membru, însă acestea au un impact nesemnificativ asupra viabilității financiare.

OSC-urile continuă să își dezvolte sistemele interne de management. Pe parcursul anului 2015, CICO a instruit peste 70 de contabili și manageri financiari din circa 50 de OSC-uri în utilizarea sistemelor informatice contabile și îmbunătățirea sistemelor interne de management financiar. În februarie, Fundația Est-Europeană a organizat un atelier de instruire cu scopul familiarizării OSC-urilor cu privire la amendamentele aduse la Ghidul metodologic privind particularitățile organizării managementului financiar și a contabilității în organizațiile necomerciale, care au intrat în vigoare începând cu 1 ianuarie 2015.

OSC-urile din regiunea Transnistreană obțin suport din partea donatorilor străini prin intermediul diferitor programe de finanțare. De exemplu, în martie a început cea de-a 4-a fază a programului ”Măsuri de consolidare a încrederii”, finanțat de către UE. Suportul acordat în valoare de 28 milioane dolari USD are menirea de a contribui la soluționarea pașnică a conflictului transnistrean și de a promova consolidarea încrederii între OSC-urile de pe ambele maluri ale Nistrului. Totuși, OSC-urile întâmpină anumite dificultăți în accesarea finanțării externe. Multe OSC-uri sunt înregistrate doar la așa-numitele autorități transnistrene, care nu sunt recunoscute la nivel internațional. Acest fapt pune sub semnul întrebării legalitatea OSC-urilor din această regiune, determinând donatorii să fie mult mai reticenți în oferirea suportului. Sistemul bancar controlat în totalitate de către autoritățile transnistrene reprezintă o altă barieră în calea finanțării acestor OSC-uri. Mai mult, acele organizații care vor să beneficieze de suport din partea partenerilor de dezvoltare externi, trebuie să înregistreze grantul la Consiliul de Coordonare a OSC-urilor și a Partidelor Politice sau să-l înregistreze la Banca Națională Transnistreană. Uneori OSC-urile primesc bani cash de la unii donatori care sunt mai flexibili sau primesc bani prin intermediul unui OSC partener din partea dreaptă a Nistrului. Pentru OSC-urile din regiunea Transnistreană nu au fost alocați bani din bugetul public.

ADVOCACY: 3,3

Cooperarea OSC-urilor cu autoritățile centrale și locale nu s-a schimbat semnificativ în 2015. CNP-ul, care urmărește să fie o platformă pentru dialog și cooperare între guvern și OSC-uri, a fost inactiv începând cu alegerile parlamentare din noiembrie 2014. Din acest motiv, OSC-urile au întâmpinat dificultăți privind implicarea în procesul de guvernare. Acestea au fost în schimb active prin intermediul Consiliului ONG și prin diferite alte coaliții, precum Coaliția Voluntariat și Coaliția Nediscriminare. Pe parcursul anului, Consiliul ONG a depus eforturi substanțiale pentru a include o componentă a societății civile în planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2015-2018. În 2015, Consiliul ONG a avut întrevederi cu toți prim-miniștrii, iar ca urmare, lista recomandărilor privind asigurarea sustenabilității și participării OSC-urilor a fost inclusă în planul de acțiuni al Guvernului.

În noiembrie, Guvernul a adoptat modificări la Regulamentul cu privire la procedurile de asigurare a transparenței în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor. Conform acestor amendamente, Guvernul trebuie să publice noile proiecte de decizii sau schimbările la regulamente cel puțin cu 10 zile înainte de a fi aprobate, pentru a permite publicului și OSC-urilor să le consulte și să se pronunțe asupra acestora. În cazul unei cereri publice, există posibilitatea de extindere a acestei perioade cu 10 zile. Schimbarea a venit ca rezultat al presiunilor și obiecțiilor societății civile asupra practicii precedente a Guvernului privind postarea schimbărilor propuse cu doar o oră înaintea aprobării lor.

La începutul anului 2015, mai mulți lideri de opinie din partea societății civile, jurnaliști și foști funcționari publici au lansat Platforma Civică Demnitate și Adevăr ca reacție la dispariția miliardului din sistemul bancar. Începând cu primăvara anului 2015, Platforma DA a organizat manifestații pașnice pentru a protesta împotriva corupției. De exemplu, în septembrie, cu sprijinul asociațiilor de fermieri, veteranilor de război, studenților și pensionarilor, Platforma DA a adunat aproximativ 100.000 de oameni în Piața Marii Adunări Naționale.

În octombrie, a fost creată Platforma Societății Civile cu scopul de a monitoriza implementarea Acordului de Asociere cu UE. Această platformă include reprezentanți ai societății civile din Moldova și Uniunea Europeană. Până la sfârșitul anului, platforma era încă în formare, astfel monitorizarea procesului de integrare în UE a fost făcută de către Expert-Grup, Institutul pentru Politici și Reforme Europene și Asociația Presei Independente.

În 2015, 28 de OSC-uri la nivel național au organizat campania Europa Pentru Tine, o campanie largă de sensibilizare a populației privind procesul de integrare în UE, finanțată de USAID și implementată de FHI

360. În cadrul acestei campanii, prin intermediul radioului, televiziunii, panourilor publicitare, articolelor din ziare, emisiunilor televizate, dezbaterilor publice și întâlnirilor au fost furnizate informații despre procesul de integrare în UE, importanța integrării în UE pentru economia țării, educație și sistemul de sănătate, dezvoltarea agriculturii.

În februarie, Centrul pentru Jurnalism Independent, cu suportul USAID, a lansat o campanie de advocacy pentru aprobarea proiectului Legii nr.240 privind modificarea și completarea Codului Audiovizualului. După organizarea unui club de presă, publicarea articolelor și o petiție semnată de reprezentanții societății civile, în martie Parlamentul a adoptat legea cu modificările solicitate. În noiembrie, conform acestor modificări, toți radiodifuzorii privați au divulgat identitățile proprietarilor lor.

Activități importante de advocacy au realizat și organizațiile studențești. Alianța Studenților din Moldova (ASM) a reacționat la modificările introduse pe ultima sută de metri în Regulamentul Agenției Naționale pentru Asigurarea Calității în Învățământul Profesional, dar Ministerul Educației nu a manifestat deschidere pentru a discuta acest subiect cu organizațiile studențești. ASM și studenții Academiei de Studii Economice a Moldovei (ASEM) au convins Ministerul Educației să revadă decizia sa privind susținerea examenelor de stat de către studenții de la ASEM, care era în contradicție cu decizia Senatului ASEM. Multe alte universități erau în aceeași situație și aceste eforturi le-au ajutat să promoveze în mod similar drepturile studenților.

OSC-urile au reacționat prompt la cazurile de încălcare a drepturilor omului, depistate într-un orfelinat pentru persoane cu dizabilități mentale severe din orașul Orhei. În septembrie, Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei (APSCF), Alianța ONG-urilor din domeniul Persoanelor cu Dizabilități și CRJM au făcut un apel către Autoritățile Publice Centrale, Avocatul Poporului și organizațiile internaționale pentru drepturile omului să intervină cu măsuri pentru soluționarea problemei și să schimbe managementul instituției.

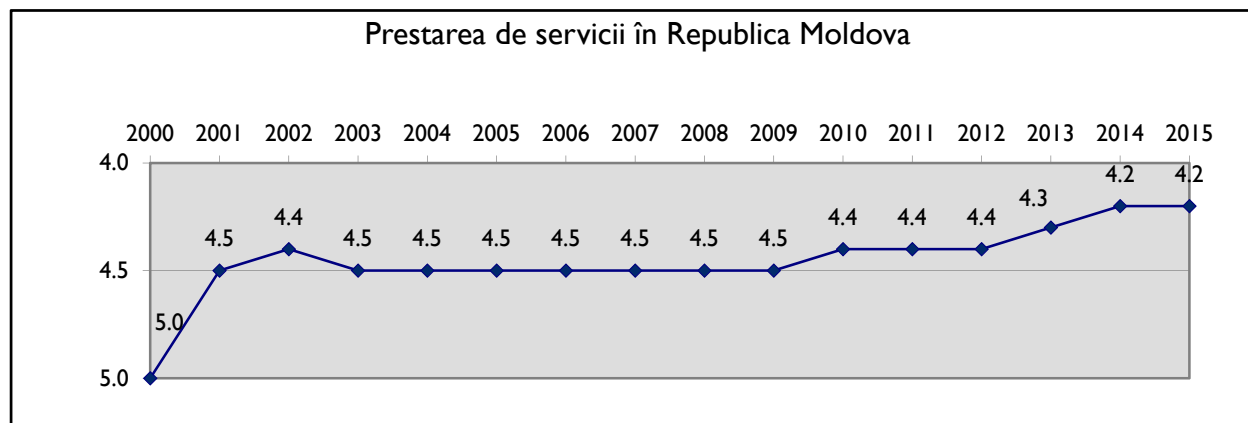
Asociația "Promo-LEX" și Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte, au monitorizat alegerile locale și au promovat participarea activă a cetățenilor la vot. În același timp, OSC-urile din zonele rurale au avut un impact mai mic, din cauza capacităților reduse de a iniția și implementa astfel de campanii.

Cu suportul USAID, Asociația "Motivație" a instruit peste 15 persoane cu și fără dizabilități din țară, privind modul de implicare în procesele de luare a deciziilor. Ca urmare, un grup de inițiativă din Edineț a convins reprezentanții Oficiului Stării Civile și Primăriei să instaleze rampe de acces în clădirile publice.

Antreprenoriul social a fost din nou adus în atenția publicului de către Asociația "Motivație". Astfel, a fost organizat un grup de lucru, coordonat de Ministerului Economiei pentru a defini definitiv conceptul de antreprenoriul social. La sfârșitul anului 2015, conceptul rămâne în proces de elaborare, reprezentând o prioritate pentru anul 2016.

CRJM, în calitate de beneficiar al proiectului USAID - Parteneriate Pentru o Societate Civilă Durabilă în Moldova (MPSCS), implementat de FHI 360, a realizat un șir de activități pentru modificarea Legii cu privire la Asociațiile Obștești, cu scopul de a răspunde necesităților sectorului asociativ. Au avut loc diverse întrevederi, a fost elaborat un chestionar privind modificările propuse, dar nici o propunere nu a fost înaintată Parlamentului până la sfârșitul anului 2015. Prezentările publice și discuțiile privind modificările propuse sunt planificate pentru primăvara anului 2016.

PRESTAREA DE SERVICII: 4,2

Prestarea de servicii nu s-a schimbat semnificativ în 2015. OSC-urile au continuat să ofere o varietate de servicii, în special servicii de îngrijire pentru persoanele în vârstă și fără adăpost, consiliere și sprijin pentru persoanele infectate cu HIV/SIDA și pentru victimele violenței în familie.

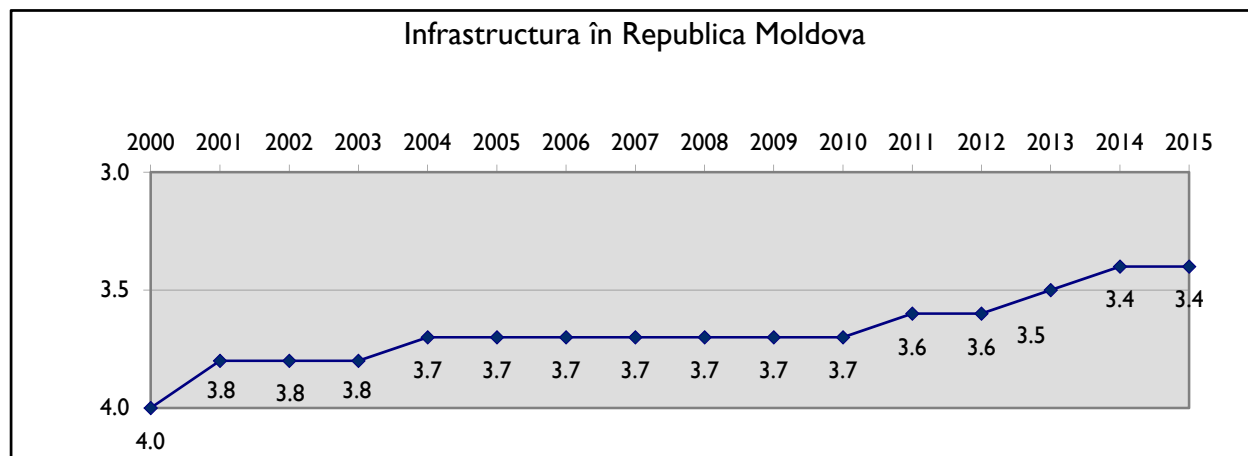
Majoritatea OSC-urilor sunt finanțate de donatori în bază de proiecte, fiind pusă în discuție astfel durabilitatea lor. OSC-urile prestează servicii gratuite sau pentru o taxă simbolică. Puține OSC-uri sunt orientate pe marketing, evaluarea necesităților sau recuperarea costurilor.

Centrul Dacia, care îndeplinește rolul de coordonator al Rețelei Naționale a Prestatorilor de Servicii Prietenoase Tinerilor, a implementat în 2015 un proiect privind consolidarea sectorului serviciilor prietenoase tinerilor din Republica Moldova, cu suportul Ministerului Tineretului și Sportului. Unul din obiectivele acestui proiect a fost elaborarea standardelor de calitate pentru prestatorii de servicii prietenoase tinerilor.

Legea privind acreditarea prestatorilor de servicii sociale solicită tuturor OSC-urilor care prestează servicii sociale să urmeze un proces de acreditare pentru a primi contracte din partea autorităților publice. În 2015, 50 din 70 de organizații solicitante au fost acreditate, comparativ cu 2014, când doar 27 din 63 de solicitanți au primit această acreditare.

Furnizorii de servicii de nivel local au înregistrat progrese semnificative în 2015. Asociația "Casmed" din orașul Bălți și-a extins aria de acoperire a serviciilor sociale pentru persoanele în vârstă în alte două localități, ajungând la un total de 30 de localități deservite. De asemenea, Asociația "Casmed" a fost contractată de Compania Națională de Asigurări în Medicină să ofere servicii de sănătate tuturor locuitorilor din Bălți, efectuând în 2015 aproximativ 648 de vizite și controale medicale. În 2015, Compania Națională de Asigurări în Medicină a contractat 13 OSC-uri pentru a presta diferite servicii medicale.

INFRASTRUCTURA: 3,4

Infrastructura sectorului OSC nu a înregistrat schimbări semnificative în 2015. Centrele CONTACT din Chișinău, Bălți și Cahul continuă să fie cele mai importante centre de asistență legală, consiliere și resurse operaționale la nivel regional. Unele centre de resurse funcționează în baza granturilor externe, în timp ce altele, precum Centrul Dacia din Soroca activează preponderent în baza parteneriatelor public-privat.

Fondurile pentru Tineri continuă să ofere granturi pentru grupurile locale de inițiativă. În Soroca, 9 grupuri de inițiativă au primit finanțare de la Fondul pentru Tineri pentru implementarea proiectelor comunitare. Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM) cu suportul Ministerului Tineretului și Sportului a acordat și în 2015 granturi pentru dezvoltarea instituțională a 15 organizații de tineret.

În 2015, Centrul CONTACT Chișinău, cu suportul USAID, a actualizat baza de date a trainerilor și consultanților în dezvoltarea organizațională a OSC-urilor, precum și a jurnaliștilor care sunt interesați de activitățile OSC-urilor. Până la sfârșitul anului 2015, în baza de date erau înregistrați 27 de prestatori de servicii și 8 jurnaliști.

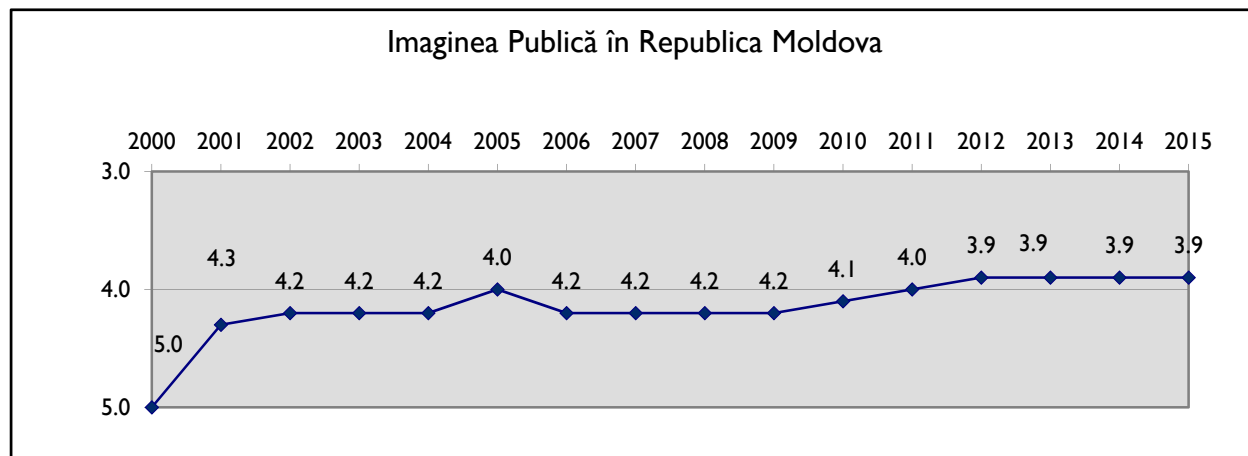
OCT CARASENI, CICO și Centrele CONTACT din Chișinău și Cahul sunt cei mai importanți prestatori de servicii de consultanță și training în managementul organizațional, contabilitate, planificare strategică și management financiar. Pe parcursul anului, OSC-urile au avut acces la numeroase oportunități de consolidare a capacităților organizaționale. De exemplu, în baza evaluării necesităților OSC-urilor, OCT CARASENI a organizat un training pentru formare de formatori și 5 sesiuni de consolidare a capacităților organizaționale, abordând subiecte precum planificarea strategică, monitorizarea și evaluarea programelor. Majoritatea instruirilor și a serviciilor de consultanță pentru OSC-uri sunt localizate în capitală, în timp ce în zonele rurale accesul este mai limitat.

În 2015, OSC-urile au prestat mai multe traininguri pentru accesarea fondurilor externe organizațiilor interesate în atragerea acestora. Asociațiile "MEGA" și "Promo-Terra" au continuat să ajute asociațiile de fermieri să formeze grupuri a câte cinci producători, cu scopul de a obține sprijin prin intermediul proiectului "Agricultura Competitivă în Republica Moldova" (MAC-P), proiect finanțat de Banca Mondială. Ca rezultat, 18 grupuri de producători au fost create și înregistrate în 2015, 11 dintre care au primit aprobare pentru finanțare.

În noiembrie, Consiliul ONG a organizat Forumul Național al OSC-urilor. Cei peste 100 de participanți la acest eveniment au discutat despre sustenabilitatea financiară a OSC-urilor, imaginea publică a acestora, precum și promovarea OSC-urilor în rețelele de interes comun și dezvoltarea parteneriatului public-privat.

Companii precum Orange Moldova și Moldcell continuă să dezvolte parteneriate cu OSC-uri, cu scopul de a realiza campanii sociale, precum sprijinirea persoanelor defavorizate. Mai mult ca atât, agenții economici conlucrează cu OSC-urile pentru a înțelege mai bine cum să promoveze activitatea de voluntariat în cadrul propriilor organizații.

IMAGINEA PUBLICĂ: 3,9

Imaginea publică a OSC-urilor nu s-a schimbat semnificativ în 2015.

Mass-media la nivel local și național rămân a fi neinteresate de sectorul non-profit, și astfel, nu sunt pe deplin dispuși să promoveze activitățile OSC-urilor. De obicei, OSC-urile trebuie să plătească pentru difuzarea activităților și evenimentelor organizate la radio și TV. Deși nu au fost scandaluri majore în media cu implicarea OSC-urilor în 2015, Platforma Civică DA a fost acuzată constant că ar promova interese străine. Mai mult ca atât, mai mulți lideri de opinie din societatea civilă au fost acuzați de partizanat politic.

Încrederea publică în OSC-uri continuă să fie limitată. Potrivit Barometrului Opiniei Publice din 2015, elaborat de către Institutul de Politici Publice, doar 24,2% dintre cetățeni au încredere în OSC-uri, aproximativ la același nivel ca și în 2014. Există o discrepanță majoră între numărul cetățenilor din zonele rurale care au încredere în OSC-uri (18,5%) și din zonele urbane (30,8%). Societatea rămâne a fi neinformată cu privire la OSC-uri și rolul lor în societate. În mod particular în zonele rurale, activitățile OSC-urilor sunt mai mult asociate cu persoane individuale, decât cu organizația. Populația în vârstă este în mare parte sceptică cu privire la OSC-uri și utilitatea lor.

Guvernul Republicii Moldova, apreciază favorabil OSC-urile, în special datorită expertizei lor în diferite domenii. Cu toate acestea, Guvernul a acuzat unele OSC-uri care s-au alăturat mișcării protestatere motivând că aceștia promovează mișcări anti-statale și de interes străin.

În regiunea transnistreană, atât autoritățile cât și societatea percep OSC-urile drept consumatori de granturi. În aprilie, Comitetul de Securitate a descris OSC-urile care primesc finanțare străină ca pe o amenințare asupra securității regiunii.

Datorită colaborării bilaterale în diferite campanii sociale, sectorul de afaceri are o imagine general pozitivă despre OSC-uri.

Multe OSC-uri și-au sporit vizibilitatea datorită campaniei Europa pentru Tine, care le-a asigurat oportunități de interacțiune cu mai mulți cetățeni, prin dezbaterile, competițiile, spectacolele și discuțiile organizate. În plus, cu suportul Fundației Est-Europene, Civic Fest Moldova a scos în evidență multe dintre cele mai de succes proiecte realizate de OSC-uri. În septembrie, în cadrul proiectului MPSCS, două târguri ale OSC-urilor au fost organizate la Bălți și Chișinău. Aproximativ 75 de OSC-uri au participat la aceste târguri și și-au prezentat activitățile publicului. Datorită noii baze de date a jurnaliștilor interesați în activitățile OSC-urilor, multe OSC-uri sunt în prezent contactate de jurnaliști pentru a relata despre activitățile acestora. OSC-urile folosesc pe larg rețelele media de socializare, inclusiv Facebook-ul, ca o modalitate avantajoasă și eficientă de promovare a vizibilității.

În 2015 nu au fost discuții sau inițiative pentru a promova adoptarea unui cod de etică pentru OSC-uri. Pentru a-și spori transparența, unele OSC-uri din Moldova își publică rapoartele anuale și periodice pe paginile lor web sau pe rețelele de socializare.

Indexul Sustenabilității Organizațiilor Societății Civile este un instrument analitic important care măsoară progresul sectorului civil din regiunile Europa Centrală și de Est și Eurasia. Indexul urmărește evoluția sectorului civil în douăzeci și nouă de țări în mai bine de nouăsprezece ani. Indexul examinează mediul general propice pentru societatea civilă, cu accent pe cadrul legislativ al organizațiilor societății civile, capacitatea organizațională, viabilitatea financiară, de advocacy, prestarea de servicii, infrastructura și imaginea publică. Fiecare dimensiune este evaluată prin intermediul unei scări cu șapte puncte, 1 indică un nivel foarte avansat de dezvoltare și 7 indică un nivel scăzut de dezvoltare. Indexul este elaborat de către Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională, în parteneriat cu organizații locale din fiecare dintre țările analizate.

Pentru mai multe informații, vă rugăm să contactați Centrul de Instruire și Consultanță Organizațională (CICO), e-mail: info@management.md; Tel.: (+373 22) 212 203; www.management.md

Versiunea în limba engleză a Indexului Sustenabilității Organizațiilor Societății Civile 2015 pentru Europa Centrală și de Est și Eurasia, poate fi accesată la adresa: <http://www.usaid.gov/europe-eurasia-civil-society>